

Galéria umelcov Spiša uvádza po prvýkrát výber z fotografických cyklov legendy stredoeurópskej fotografie Jindřicha Štreita

Miesto / kontakt: **Galéria umelcov Spiša (GUS)** – kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja, Zimná 46, Spišská Nová Ves, www.gus.sk

Názov výstavy: **Jindřich Štreit: Príbehy v čase**

Termín výstavy: 9. 4. 2025 – 13. 7. 2025

Vernisáž výstavy: **streda, 9. 4. 2025 o 17.00**

Kurátorka výstavy: Mgr. Lucia Benická – GUS

Kontakt pre médiá: Mgr. Lucia Benická, riaditel@gus.sk, 0948 882 717

O výstave na webe: <https://www.gus.sk/jindrich-streit-pribehy-v-case/>

O autorovi: <https://www.jindrichstreit.cz/>

Galéria umelcov Spiša, kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja, uvádza premiérový výstavný projekt legendy stredoeurópskej fotografie Jindřicha Štreita po názvom *Príbehy v čase*. Výstava prezentuje výber z ucelených dokumentárnych cyklov, korešpondujúcich s autorským pohľadom do rôznych sociálnych svetov. Projekt je uvedený v rámci dramaturgického cyklu *Profily*, v kurátorskej koncepcii Lucie Benickej. Projekt z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Z textu kurátorky výstavy a riaditeľky Galérie umelcov Spiša Mgr. Lucia Benickej:

„Po celé desaťročia monitoruje Jindřich Štreit fotoaparátom dianie vo svojom najbližšom okolí i vo svete s neuveriteľnou presvedčivosťou a takmer s kinematografickou dynamikou: jeho záznamy nie sú reportážne, sú výsledkom osobného dialógu a zblíženia, subjektívnym príbehom v čase na danom mieste, umením zachytiť okamih. Dielo tejto charizmatickej legendy dokumentárnej fotografie je v Galérii umelcov Spiša uvedené po prvýkrát: výstava je poctou majstrovstvu a reflexiou tvorby ako spôsobu života. Výstava nie je retrospektívou, ale cieleným výberom štyroch z nespočetných cyklov, bez chronologického akcentu, s dôrazom na „príbehy v čase“ v čierno-bielych i farebných ucelených sekvenciách s autorským pohľadom do rôznych sociálnych svetov. Nastavené zrkadlo v skrytých príbehoch od narodenia po smrť sa stáva nadčasovým a globálnym svedectvom o živote, či prežívaní, schopnosti vidieť a v zlomku sekundy zachytiť alarmujúce, no láskavé obrazy ako odkazy o dobe, v ktorej žijeme. Cyklus veľkoformátových čierno-bielych tlačí, uvedený ako *Ohľadnutie* (1978–1989), je unikátnou zostavou Štreitových ikonických fotografií z vidieka, ktorý sa stal nosnou inšpiráciou v autorovej tvorbe: predstavuje záznamy z dôverných stretnutí s ľuďmi v ich prostrediach s nadsádzkou, láskavosťou i humorom. Štreit je majstrom zvečneného okamihu a to nielen v monochróme, ale i vo farbe – dramatický cyklus o bezdomovcoch a paliatívnej starostlivosti je výsledkom dôsledného prieskumu terénu a nadväzovaniu krehkých priateľstiev. Cyklus *Kde domov môj* (2018–2019) autor realizoval počas dvoch rokov v spolupráci s Charitou a Armádou spásy, vizuálna esej *...s láskou* (2019) citlivo dokumentuje činnosť mobilného hospicu Nejste sami. Výstavu v samostatnom priestore uzatvára výber z tematického sakrálneho cyklu *Brána naděje* (1967–2007), ktorý vznikol v priebehu štyridsiatich rokov. Jindřich Štreit v ňom sleduje rôzne cirkvi v plynutí času, meniacich sa ľudí, humorné i smutné okamihy a nezabúda pripomenúť ani to, ako sa komunistický režim choval nielen k duchovným, ale tiež k cirkevným a historickým pamiatkam. Autor Jindřich Štreit vo filme Jana Špáty Mezi světlem a tmou poznamenáva: „Vždy som vychádzal zo surrealizmu a z absurdného prístupu k životu, z postavenia dvoch nesúrodých vecí k sebe. Fascinuje ma, keď na pôde živočišnosti, naturalizmu a pudovosti sa objaví vzťah, ktorý je láskavý, plný nehy a krásy...“

Štreitova tvorba je stredoeurópskym fenoménom, balansuje na pomedzí záznamu reality a výtvarnej výpovede. Prioritne je výpoveďou o medziľudských vzťahoch, pôvabe každodennosti, o komunikácii, poetike všedného života, o viere a v neposlednom rade o priamom kontakte s fotografovaným. Po celé desaťročia monitoruje autor fotoaparátom dianie vo svojom najbližšom okolí i vo svete s neuveriteľnou presvedčivosťou a takmer s kinematografickou dynamikou: jeho záznamy nie sú reportážne, sú výsledkom osobného dialógu a zblíženia, subjektívnym príbehom v čase na danom mieste, umením zachytiť okamih.“

Galéria umelcov Spiša, kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja, patrí medzi najmladšie zberateľské inštitúcie v regióne, založená v r. 1987. Zameriava sa na profesionálne výtvarné umenie s prioritnou orientáciou nielen na spišský región: v poslednom desaťročí sa pôsobenie galérie rozširuje z regionálneho na širší národný a európsky priestor. Zberkový fond k 30. 12. 2024 tvorí 2 596 diel, časť z nich je prezentovaná v troch stálych expozíciách – Terra Gothica, Jozef Hanula a Záhrada umenia. Galéria realizuje množstvo sprievodných a edukačných programov v dialógu so zbierkou a aktuálnymi výstavnými konceptmi. V r. 2024 uviedla 20 výstav, prezentovala 121 vystavujúcich umelcov z 8 krajín, uviedla 110 programov, obohatila zbierku o 35 nových akvizícií, doplnila 229 knižných prírastkov a počas roka privítala cez 18 000 návštevníkov.